

Edukacja od samego początku

Informacje dla rodziców dotyczące Planu edukacji i wychowania
dzieci w wieku od 0 do 10 lat w Hesji

rodziców

Informacje dla

BILDUNG
VON ANFANG AN

Szanowni Rodzice!

Każde dziecko w Hesji powinno być wspierane możliwie jak najwcześniej, możliwie optymalnie i możliwie długofalowo. Taki cel chcemy osiągnąć we współpracy ze wszystkimi osobami zajmującymi się wczesną edukacją dzieci. Zostało udowodnione naukowo, że dzieci właśnie w pierwszych dziesięciu latach życia mają tak chłonny umysł i uczą się tak szybko jak w żadnym późniejszym okresie życia. Przekonanie to nie powinno być dla Państwa żadnym zaskoczeniem, ponieważ towarzyszą Państwo postępom w rozwoju swojego dziecka. Z pewnością często obserwowali Państwo **swoje dziecko** jak poprzez cierpliwe próby, niestrudzenie, krok po kroku poznaje swój świat. Cierpliwość, pasja i skrupulatność z jaką dzieci działają, bardzo często zadziwiają nas dorosłych. Dla dzieci uczenie się jest potrzebą. Ciekawe wrażenia i doświadczenia dają im wiele spontanicznej radości.

Obecnie coraz bardziej dominujące staje się przekonanie, że wczesna edukacja dzieci niesie ze sobą szczególne szanse rozwoju. To oczywiste. Psychologia rozwoju, badania w zakresie neuronauki i pedagogiki są nadzwyczaj zgodne w swojej ocenie, że pierwsze dziesięć lat życia to najintensywniejszy okres uczenia się w całym życiu człowieka. Proces uczenia się nie zaczyna się w momencie pójścia do przedszkola czy szkoły podstawowej, lecz dużo wcześniej – już od chwili narodzin. Badania

*Jürgen Banzer
Minister ds. Pracy, Rodziny
i Zdrowia Hesji*

*Dorothea Henzler
Minister ds. Oświaty Hesji*

Słowo wstępne

naukowe i ich nowe podejście wyraźnie pokazują przy tym, że partnerstwo na rzecz edukacji i wychowania odgrywa ważną rolę szczególnie w momencie zmian – w momencie pójścia dziecka do przedszkola i przy przejściu z przedszkola do szkoły podstawowej.

Jednym z podstawowych zamysłów naszego Planu edukacji i wychowania dla dzieci w wieku od 0 do 10 lat jest stworzenie podstawy do intensywnej **współpracy** z placówkami, w których uczy się Państwa dziecko, tak by właśnie w ciągu tych pierwszych dziesięciu lat życia zapewnić mu niezbędne wsparcie. W niniejszej broszurze przedstawiamy Państwu różne możliwości osiągnięcia tego celu. Poprzez Plan edukacji i wychowania stworzyliśmy w Hesji specjalistyczną podstawę dla wszystkich placówek zajmujących się edukacją dzieci w czasie tych szczególnych dziesięciu lat. Okazało się, że im lepsza jest współpraca między specjalistami przedszkolnymi, nauczycielami w szkołach podstawowych, pracownikami ośrodków opieki nad rodziną oraz opiekunami dzieci, tym lepsze efekty przynosi ich praca. Coraz większe znaczenie przypisywane jest również współpracy Państwa jako rodziców ze specjalistami.

W ostatnich latach w Hesji zostały wyznaczone konkretne priorytety w zakresie edukacji dzieci w przedszkolach i szkołach podstawowych. Rząd kraju związkowego razem z instytucjami oświatowymi sfinansował i wsparł różnorodne działania na rzecz stymulacji rozwoju językowego Państwa dziecka oraz zapewnienia wystarczającej liczby miejsc w lokalnych placówkach. Plan edukacji i wychowania jest centralnym elementem naszych starań mających na celu umożliwienie dzieciom **optymalnej edukacji**. Dostarcza on pedagogiczne wytyczne ramowe do **wczesnego, długofalowego, indywidualnego i intensywnego wsparcia** Państwa dziecka.

Nad stworzeniem Planu edukacji i wychowania współpracowało bardzo intensywnie i produktywnie wiele osób uczestniczących w edukacji i wychowaniu dzieci. Zawiera się w nim więc dużo doświadczenia pedagogicznego oraz wiedzy teoretycznej.

Tworząc w Hesji Plan edukacji i wychowania dla dzieci w wieku od 0 do 10 lat chcielibyśmy, aby dzieci od samego początku i we wszystkich miejscach, w których się uczą, otrzymywały możliwie najlepsze wsparcie i pomoc. Plan ten ma dawać wytyczne i stanowić podstawę edukacji i wychowania dzieci oraz wzmocnić współpracę wszystkich placówek zajmujących się ich edukacją.

Plan edukacji i wychowania będzie również podstawą planowanego roku przygotowującego do podjęcia nauki w szkole. Wprowadzenie takiego rocznego kursu przygotowawczego znacznie przybliży osiągnięcie celu Rządu Krajowego Hesji, jakim jest długofalowe i wczesne wspieranie dzieci. Kurs powinien być w szczególności skierowany do dzieci 5-6-letnich w przedszkolach i powinien różnymi sposobami wspierać **wzmacnianie ich kompetencji**. Dziecko z Hesji, które będzie uczęszczało do przedszkola i otrzyma wsparcie w ramach roku przygotowującego do podjęcia nauki w szkole, rozpoczynając naukę w szkole podstawowej, będzie posiadało już solidne fundamenty, niezbędne do dalszej edukacji.

Życzymy Państwu wielu ciekawych i nowych odkryć podczas lektury tej broszury oraz przy towarzyszeniu Państwa dziecku w jego dalszej drodze uczenia się i edukacji.

Jürgen Banzer
Minister ds. Pracy, Rodziny
i Zdrowia Hesji

Dorothea Henzler
Minister ds. Oświaty Hesji

*Prof. Dr. Dr. Dr. Wassilios
Fthenakis*

Szanowni rodzice!

Dzieci są ciekawe świata, uczą się łatwo i chętnie. Niestety dotychczas nie wykorzystaliśmy tego faktu wystarczająco. Wyniki badań z dziedziny psychologii rozwoju, neuronauki oraz pedagogiki jednoznacznie dowodzą, że **potencjał uczenia się i rozwoju** młodszych dzieci był dotychczas wyraźnie niedoceniany. Nawet małe dzieci dysponują zadziwiającymi zdolnościami kognitywnymi i już od narodzin dążą do tego, by poznawać otaczający je świat i wchodzić z nim w interakcje.

Plan edukacji i wychowania dla dzieci w wieku od 0 do 10 lat w Hesji reprezentuje takie ujęcie edukacji, według którego **zabawa i uczenie się** nie stanowią przeciwieństw, lecz uzupełniają się wzajemnie. Nie chodzi przy tym o to, by „przekazywać” wiedzę, lecz raczej o to, by podążać za pytaniami dzieci, wspólnie z nimi formułować hipotezy, wprowadzać różne sposoby postrzegania, próbować nowych rzeczy i wspólnie znajdować odpowiedzi. Proces uczenia się odbywa się poprzez **wspólne przeżywanie i doświadczanie**.

Poprzez współpracę i komunikację dzieci pogłębiają zrozumienie treści dydaktycznych oraz wspólnie **w grupie edukacyjnej** badają znaczenie rzeczy. W ten sposób dzieci z czasem rozwijają nie tylko świadomość tego, czego się uczą, lecz także jak się uczą oraz tego, że zdobyta wiedza może być używana również w innych sytuacjach.

Edukacja i wychowanie definiowane są jako wspólne zadanie wszystkich osób w nich uczestniczących. Edukacja rozumiana jest zatem jako proces społeczny aktywnie współtworzony przez wszystkich: oprócz specjalistów i nauczycieli przede wszystkim także przez Państwa jako rodziców jak też w końcu przez samo dziecko. Dziecko od nikogo nie uczy się tak chętnie jak od Państwa. To w rodzinie rozpoczyna się edukacja i wychowanie. Dopiero potem dochodzi do tego żłobek, przedszkole, szkoła podstawowa czy może placówka opieki dziennej. Plan edukacji i kształcenia w Hesji oferuje **wspólne wytyczne ramowe** dla wszystkich placówek, w których odbywa się edukacja i wychowanie w pierwszych dziesięciu latach życia dziecka.

Od pojedynczych placówek oświatowych wymaga się stosowania takich samych zasad i reguł w zakresie kształcenia i wychowania dzieci. Prowadzi to do tego, że pojedyncze ośrodki dostosowują się do siebie oraz ściśle ze sobą współpracują. Oparta na zaufaniu współpraca Państwa jako rodziców ze specjalistami i nauczycielami oraz aktywne włączanie dziecka w ten proces, zapewni dziecku korzyści płynące z oferty edukacyjnej placówek oraz wzmocni jego rozwój.

Celem jest indywidualna i optymalna pomoc każdemu dziecku w osiągnięciu możliwie najlepszego rozwoju oraz zapewnienie maksymalnych korzyści dla jego dalszej biografii edukacyjnej.

Prof. Dr. Dr. Dr. Wassilios E. Fthenakis

Spółeczna

przemiana

Spoleczna przemiana

Konieczność sformułowania Planu edukacji i wychowania wynika ze zmiany warunków życia i związanych z tym zmian warunków edukacji oraz wychowania dzieci.

Dzieci przychodzą dziś na świat w społeczeństwie, które cechuje się **ciągłymi przemianami** obejmującymi wszystkie dziedziny życia. Środowisko pracy podlega obecnie coraz większej **technicyzacji** i **digitalizacji**. Taki rozwój dokonuje się również w sferze prywatnej. Nasze społeczeństwo zmienia się na skutek rozmaitych wpływów kulturowych. Biografie rodzinne stają się coraz bardziej różnorodne, wzrasta liczba rodzin z jednym dzieckiem, rodzin niepełnych czy tak zwanych rodzin typu „patchwork”.

Obecnie dzieci w dużo większym stopniu uczestniczą w podejmowaniu decyzji, niż miało to miejsce w przypadku ich rodziców czy dziadków. Wszystkie te nowe wyzwania niosą ze sobą nowe **możliwości uczenia się**, a przez to także nowe **szanse edukacyjne**.

Przed dziećmi staje wyzwanie, by sprostać tym tendencjom i zmianom. W związku z tym edukacja i wychowanie w rodzinie i we wszystkich innych miejscach pobierania nauki wiąże się z nowymi zadaniami.

Wczesna edukacja dzieci znalazła się w ostatnich latach w centrum społecznego zainteresowania. Przyczyną tej uzasadnionej nowej pozycji wczesnej edukacji dzieci są aktualne wnioski wynikające z badań w zakresie psychologii rozwoju, neuronauki i pedagogiki. Zgodnie dowodzą one tego, że **doświadczenia** i **procesy uczenia się** dzieci w **pierwszych latach życia** znacząco wpływają na cały późniejszy rozwój. Stanowią one podstawy do **uczenia się przez całe życie** – a więc nie tylko do nauki w szkole, lecz także do nauki we wszystkich innych obszarach. **Pierwsze dziesięć lat życia dziecka to lata najintensywniejszego uczenia się oraz najbogatszego rozwoju.**

Wspólne zadania
wszystkich instytucji

Specyfika Planu edukacji i wychowania dzieci w wieku od 0 do 10 lat w Hesji

Proces edukacji oraz wychowania zaczyna się w **rodzynie**. Nawet wtedy, gdy dołączają się takie instytucje jak żłobek, placówka opieki dziennej, przedszkole i szkoła podstawowa, rodzina pozostaje pierwszym oraz najdłużej i najmocniej oddziaływującym miejscem wychowania i edukacji dziecka.

Proces uczenia się może odbywać się w każdym miejscu: w domu, podczas zabawy z przyjaciółmi jak również w przedszkolu czy szkole, żłobku czy placówce opieki dziennej, w ośrodkach opieki nad rodziną i w innych miejscach. Dlatego tak ważne jest, aby wszystkie instytucje edukacyjne i wychowawcze były do siebie dopasowane i ze sobą współpracowały.

W Planie edukacji i wychowania dzieci w wieku od 0 do 10 lat w Hesji sformułowana jest podstawa edukacyjna dla **wszystkich** miejsc edukacji dzieci w pierwszych dziesięciu latach ich życia. Plan edukacji

i wychowania jest tym samym planem, który obejmuje wszystkie instytucje. W niniejszej broszurze wyjaśnione zostaną główne założenia tego planu.

Celem realizacji tego planu jest stworzenie łagodnego przejścia z jednej instytucji do drugiej – np. z przedszkola do szkoły podstawowej. Edukacja i wychowanie w tych instytucjach postrzegane są całościowo i rozumiane jako **wspólne zadanie wszystkich stron**.

W centrum wszystkich rozważań stoi Państwa dziecko i jego możliwie najlepsza **edukacja od samego początku**.

I tak celem wszystkich stron jest skupienie się na indywidualnych **procesach rozwojowych** dzieci, dostrzeżenie ich **mocnych stron**, obserwacja rozwoju i towarzyszenie dzieciom we wszystkich etapach rozwoju.

W Planie edukacji i wychowania Hesji edukacja i wychowanie postrzegane są jako rezultat wspólnie i aktywnie kształtowanego procesu. Procesu, w którym uczenie odbywa się we współpracy; wspólnie opracowywane są nowe treści i rozwiązywane są problemy. Dzieci razem ze swoimi rówieśnikami i przy wsparciu ze strony dorosłych poszerzają i rozwijają swoją wiedzę i kompetencje. W ten sposób pogłębiają swoje rozumienie świata. Pozwala to na całościowe wsparcie **umysłowego**, **językowego** i **społecznego** rozwoju.

W pierwszej dekadzie życia dzieci przeżywają liczne zmiany i przejścia: z rodziny do placówki opieki dziennej lub przedszkola, z przedszkola do szkoły podstawowej i następnie do szkoły wyższego stopnia. Do tego często dochodzą zmiany zachodzące w samej rodzinie, np. zmiany związane z pracą zawodową rodziców, przyjście na świat kolejnego dziecka, rozwód rodziców itd.

Jeżeli dziecku uda się poradzić sobie z tymi zmianami, zdobywa ważne dla późniejszego życia i uczenia się doświadczenia oraz **fundamentalne kompetencje**. Pierwsze lata życia dziecka stanowią najważniejszą podstawę dla jego rozwoju. Im silniejsze jest w tym czasie wsparcie dziecka, tym lepiej wypada jego **dziecięca biografia edukacyjna**.

Wiele sytuacji oraz wiele aktywności wykonywanych codziennie przez Państwa dziecko wymaga obserwacji i wsparcia z Państwa strony, ale także ze strony specjalistów. Dzieci nie wolno pozostawić samych z ich pytaniami i problemami, ich zainteresowaniami i możliwościami. Rodzice i specjaliści muszą wzmacniać rozwój dziecka i pamiętać o tym, by nie stawiać dziecku ani wygórowanych, ani zaniżonych wymagań. W tym celu konieczne jest obserwowanie, poznanie i uwzględnianie **mocnych stron** Państwa dziecka.

Specjaliści i nauczyciele powinni pozostawać z Państwem jako rodzicami w dialogu i dzielić się z Państwem poczynionymi obserwacjami oraz konsultować sposób postępowania. Dzięki temu możliwe jest stałe wspieranie dzieci w ich rozwoju.

Dzieci uczą się
od samego początku

Dzieci mają kompetencje

Dzieci poznają otaczający je świat w **dialogu** ze swoimi rodzicami, innymi dorosłymi i dziećmi. Obserwują przedmioty, sytuacje i ćwiczą się w kontaktach z innymi ludźmi. Uczą się przy tym dokładniejszego poznawania własnych możliwości i mogą je też rozbudowywać

Dzieci od urodzenia dysponują umiejętnościami i kompetencjami. Od samego początku badają swoje środowisko, doświadczają jego wpływu na siebie, wchodząc z nim w interakcje. Sięgają po wszystko i zaczynają poznawać otaczający je świat. Są ciekawe, zainteresowane i chcą wszystko wiedzieć. W kontaktach i interakcjach z innymi dziećmi, rodzeństwem i rodzicami poszerzają swój obraz świata. Uczą się dostrzegać swoje mocne strony i stają się bardziej świadome swoich zdolności. Także poprzez współodpowiedzialność za środowisko społeczne oraz swoje zrozumienie tego, czego mogą się nauczyć, a także dlaczego się uczą, rozwijają nowe kompetencje.

Kompetencje te tworzą podstawy **fizycznego i psychicznego zdrowia, dobrego samopoczucia i jakości życia**. Są warunkami koniecznymi dla rozwoju **samodzielnej i zdolnej do życia w społeczeństwie osobowości**.

Specjaliści i nauczyciele mają za zadanie umiejętnie towarzyszyć tym procesom i wspierać je.

Jak wzmacniać kompetencje dziecka

Już niemowlęta szukają kontaktu (wzrokowego) z opiekunem i cieszą się, gdy im się uda go nawiązać. Dzieci poznają najpierw bardzo mały fragment świata, napotykać przy tym wyzwania. Swoje doświadczenia zdobywają głównie podczas zabawy i uczą się przy tym, np. sięgając po grzechotkę, stawiając pierwsze kroki lub bawiąc się klockami czy układając guziki. Cieszy je uczenie się i bawi odkrywanie czegoś nowego.

Wraz z postępującym wiekiem dzieci coraz intensywniej konfrontują się ze swoim środowiskiem. Cokolwiek robią, każde ich działanie ma dla nich znaczenie. **Zabawa jest jednocześnie nauką.** Każda poczyniona obserwacja, każda podjęta decyzja, każdy rozwiązany problem jest krokiem naprzód.

Dzieci potrzebują przy tym **pomocy i wsparcia** od swojego środowiska społecznego. Na początku od rodziców lub starszego rodzeństwa, później dodatkowo także od specjalistów czy rówieśników.

Werbalizując swoje doświadczenia i rozmawiając o nich z innymi, dziecko objaśnia je sobie. Coraz lepiej potrafi ocenić swoje działania i udoskonala swoją **zdolność działania i wypowiedania się**.

Podczas wszystkich codziennych czynności, takich jak gotowanie, praca w ogrodzie, spacer po lesie lub nad wodą dziecko zadaje pytania i do głowy przychodzą mu nowe pomysły.

Ważne jest, by Państwo jako dorośli podejmowali pytania dzieci i zajmowali się nimi wraz z dziećmi.

Państwa dziecko najlepiej się uczy, gdy samo czegoś próbuje lub bezpośrednio czegoś doświadcza. Mogą Państwo zachęcać dziecko do przemyśleń, wspierać jego aktywność i tym samym rozbudowywać jego proces uczenia się.

Im więcej **własnych doświadczeń** dzieci zdobywają i im większy mają wgląd w świat doświadczeń innych ludzi, tym lepiej mogą w przyszłości dostrzec, ocenić i uszanować własne lub odmienne postrzeganie świata.

Ważne jest, by rodzice, opiekunowie, ale także specjaliści w przedszkolach, ośrodkach wspomagania rodziny i szkołach podstawowych obserwowali procesy uczenia się i rozwoju dziecka oraz związane z tym jego zmieniające się **potrzeby uczenia się** — i reagowali na ten rozwój.

Plan edukacji i wychowania opisuje najważniejsze punkty, w których rozwój i kompetencje dzieci są wzmacniane

Plan edukacji i wychowania zawiera punkty, które mają znaczenie dla procesów edukacyjnych i wychowawczych dzieci oraz dla wzmocnienia dziecięcego rozwoju i kompetencji. W Planie edukacji i wychowania dzieci w wieku od 0 do 10 lat w Hesji do każdego z tych punktów sformułowane są **cele**, według których specjaliści oraz nauczyciele mają się orientować i które mogą także dla Państwa stanowić ważne wskazówki w kontakcie z uczącym się i rozwijającym się dzieckiem.

Wzmacnianie mocnych stron dziecka

Radzenie sobie z trudnymi sytuacjami i konfliktami w rodzinie ma decydujące znaczenie dla rozwoju społecznych i emocjonalnych kompetencji dzieci. Rozwój ten jest ściśle związany z rozwojem zdolności językowych i umysłowych, ponieważ tylko dziecko, które właściwie potrafi wyrazić swoje **uczucia** oraz sformułować swoje **życzenia** wobec innych, ma szansę na to, że zostanie usłyszane i zrozumiane.

Do wzmocnienia **rozwój osobowości** Państwa dziecka oraz do tego, że czuje się ono akceptowane, przyczyniają się Państwo jako rodzice, jak również specjaliści i nauczyciele oraz inne dzieci.

W ten sposób dziecko uczy się przyjęcia właściwej postawy wobec swoich **mocnych** oraz **słabych stron** i jednocześnie uczy się szanować je u innych. Państwa dziecko uczy się ponadto analizować swoje uczucia i zdolności.

Bardzo ważne jest także rozwinięcie świadomości własnego ciała. To wzmacnia wiarę w siebie i jest warunkiem **odpowiedzialnych zachowań zdrowotnych**. Państwo wspierają swoje dziecko, zapewniając mu zdrowe odżywianie, wystarczającą ilość ruchu i regularne kontrole lekarskie.

Interakcje z innymi ludźmi i kompetentne posługiwanie się językiem i mediami

Zdolność wyrażania się za pomocą języka oraz umiejętność porozumiewania się z innymi ludźmi to podstawowe warunki społecznego i umysłowego rozwoju dziecka.

Językowa atmosfera panująca w rodzinie ma ogromny wpływ na rozwój językowy dziecka. Państwa dziecko najlepiej się uczy i rozwija swój język, kiedy są z nim Państwo w ciągłym kontakcie i rozmawiają z nim o ważnych dla niego tematach. Ważne jest, aby rodzice szczególnie w początkowych latach często zachęcali do rozmowy i rozmawiali ze swoimi dziećmi i to w języku, którym sami biegle się posługują.

Dzieci powinny otwarcie mówić o swoich potrzebach w rodzinie oraz móc aktywnie uczestniczyć w **życiu codziennym rodziny**.

Państwa dziecko codziennie ma styczność z różnymi **mediami** często samo z nich korzysta. Państwo jako rodzice powinni rozmawiać z dzieckiem o jego doświadczeniach związanych z mediami oraz wspólnie zastanowić się nad tym, w jaki sposób rozsądnie z nich korzystać.

Być ciekawym, uczyć się, dociekać i odkrywać

Państwa dziecko od samego początku jest bardzo ciekawe i chce odkrywać otaczający je świat. Powinni Państwo wykorzystywać i wzmacniać te warunki. Później specjaliści i nauczyciele będą wspierać Państwa dziecko, by samodzielnie zdobywało informacje i znajdowało odpowiedzi na pytania. Będzie zachęcane do tego, by poszerzać swoją wiedzę.

Doświadczenia przyrodnicze, matematyczne i techniczne należą do codzienności każdego dziecka. Dzieci mają styczność z urządzeniami technicznymi, poznają zasady matematyczne w życiu codziennym i napotykają na zjawiska przyrodnicze. Pojawiają się przy tym pytania, którymi zajmują się i które chcą rozwiązać. Powinny mieć ku temu okazję.

Poprzez eksperymentowanie, badanie i konstruowanie Państwa dziecko nabywa kompetencji, które pomogą mu zrozumieć i odkrywać świat.

Być kreatywnym i pełnym fantazji

Spotkanie ze **sztuką** wzmacnia zmysłowe postrzeganie świata oraz wrażliwość dziecka. **Tworzenie** i **przedstawianie** pomaga Państwa dziecku włączyć się w swoje odczucia i przeżycia. Dziecko uzyskuje dostęp do działań artystycznych. Odkrywa różne sposoby tworzenia i wyrażania się oraz może doświadczać radości i odprężyć się.

Przejmować odpowiedzialność, przyswajać wartości

Dzieci mają zawsze wiele pytań i chcą wiedzieć, jak funkcjonuje świat. To mali filozofowie, którzy rozmyślają o życiu, o znaczeniu i wartości własnej osoby i o Bogu. Należy poważnie odnosić się do tych pytań i wyjaśniać je wspólnie z dzieckiem.

Dzieci dorastają jako istoty społeczne, ukształtowane przez swoją strukturę rodzinną i swoje doświadczenia. Rodzina jest pierwszym i przez to odpowiednim miejscem, w którym dzieci mogą się uczyć, czym jest wzajemne słuzenie pomocą i przejmowanie odpowiedzialności. Wraz z wiekiem coraz częściej czują się członkami różnych grup. Współżycie w społeczeństwie możliwe jest tylko poprzez **zrozumienie** i **szacunek** względem innych osób, a jednocześnie z uwzględnieniem własnych potrzeb. **Wartości** i **zasady społeczne** stanowią **drogowskaz**, który potrzebny jest dzieciom, kiedy poznają otaczający je świat i swoją przestrzeń życiową.

Aktywny udział Państwa dziecka w życiu rodziny i instytucji pomoże mu zdobyć doświadczenia w tej dziedzinie i wzmocnić swoje **społeczne i demokratyczne kompetencje**.

Określenie celów,
wspólne działanie

W jaki sposób instytucje edukacyjne i wychowawcze wspierają Państwa dziecko

Każda instytucja ma określone zadanie, dopasowuje się do **indywidualnego etapu rozwoju** Państwa dziecka i **inicjuje procesy uczenia się**, odpowiednie do wieku i etapu rozwoju dziecka.

Plan edukacji i wychowania dostarcza wytyczne wszystkim miejscom edukacji (rodzynie, placówce opieki dziennej, przedszkolu, szkole podstawowej, ośrodkowi opieki nad rodziną, stowarzyszeniom itp.), w których przebywa i do których uczęszcza Państwa dziecko już od urodzenia aż do końca okresu szkoły podstawowej.

Dążymy do tego, by przedszkola oraz szkoły podstawowe w przyszłości dostosowywały swoje programy szkolne do podstaw i zasad Planu edukacji i wychowania.

W przyszłości oprócz Planu edukacji i wychowania przy realizacji zajęć szkolnych obowiązywać będą dodatkowo **standardy edukacyjne**. Opisują one kompetencje z zakresu każdego przedmiotu lekcyjnego, którymi zgodnie z oczekiwaniami powinno dysponować dziecko w momencie ukończenia szkoły podstawowej.

Pomaganie, zachęcanie
i towarzyszenie

Co mogą zrobić Państwo jako rodzice?

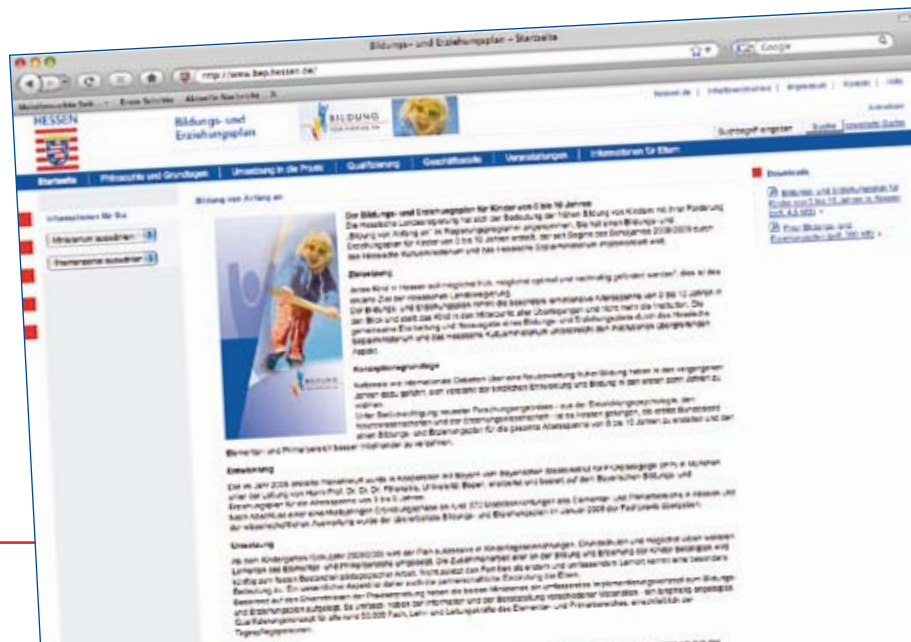
Państwa dziecko początkowo uczy się przede wszystkim w środowisku rodzinnym, przy Państwa wsparciu, przy zachęcie z Państwa strony i Państwa pomocy. Dziecko może w tym czasie zdobyć mnóstwo **doświadczeń edukacyjnych**, do których nawiązywać będą przedszkola czy szkoły.

Państwo wspierają swoje dziecko poprzez współpracę z instytucjami edukacyjnymi oraz wykorzystanie możliwości **kontakty z pedagogami**. Dzięki temu dobrze zapoznają się Państwo z tym, co umie Państwa dziecko oraz będą mogli Państwo podzielić się wskazówkami dotyczącymi ich mocnych stron i ewentualnych problemów. W ten sposób zapewnią Państwo wsparcie swojemu dziecku w miejscach, w których się uczy oraz pokażą mu, że są Państwo przy nim obecni i że jego rozwój jest dla Państwa bardzo ważny.

Plan edukacji i wychowania podkreśla, jak ważne i nieodzowne jest to, by rodzice i wszyscy specjaliści włączyli się w **partnerstwo na rzecz edukacji i wychowania**.

Warunkiem pomyślnego procesu edukacyjnego jest **kooperacja** wszystkich uczestniczących w nim osób.

Jeśli są Państwo zainteresowani Planem edukacji i wychowania i chcą Państwo dowiedzieć się więcej na ten temat, mogą Państwo zapoznać się z planem w Internecie na stronie www.bep.hessen.de. Dostępny jest on również u opiekunów w placówkach opieki dziennej, w przedszkolach oraz w szkołach.

Literatura

Das Online-Familienhandbuch

Fthenakis, W.E./Textor, M.R. (Hrsg.): Online-Familienhandbuch.

www.familienhandbuch.de

„Guck mal“

Deutsche Bertelsmann Stiftung (Hrsg.), Gütersloh 2005

Weltwissen der Siebenjährigen -

Wie Kinder die Welt entdecken können

Elschenbroich, Donata: Weltwissen der Siebenjährigen –

Wie Kinder die Welt entdecken können,

München 2002: Goldmann Verlag

Deutscher Bildungsserver

www.bildungsserver.de

HESSEN

Stopka redakcyjna

Wydawca:

**Hessisches Ministerium für Arbeit,
Familie und Gesundheit**
Dostojewskistraße 4
65187 Wiesbaden
Telefon: 06 11/8 17-0
Faks: 06 11/80 93 99
e-mail: poststelle@hmaf.g.hessen.de
Internet: www.hmaf.g.hessen.de

Hessisches Kultusministerium

Luisenplatz 10
65185 Wiesbaden
Telefon: 06 11/3 68-0
Faks: 06 11/3 68-2096
e-mail: pressestelle@hkm.hessen.de
Internet: www.kultusministerium.hessen.de

Osoby odpowiedzialne:

Christian Peter, Christine Lüders

Redakcja:

Katharina Alexander, Dr. Dagmar Berwanger, Christoph Golla,
Brigitte Görg-Kramß, Heike Hofmann-Salzer, Anke Hundt,
Eric Meyer, Barbara Posern, Christine Schaffer, Gudrun Strathe,
Martina Wendl

Wydawnictwo:

Universum Verlag GmbH, Wiesbaden

Projekt:

Muhr Design und Werbung, Wiesbaden

Tłumaczenie:

As Co International, Dortmund

Redakcja:

Anna Wankiewicz-Heise, Frankfurt

Zdjęcia:

Bildunion (6), Banana Stock (3), Fotolia (1), Franco Baroni (3),
Gerhard Bayer (2), Ingram Publishing (5), Photodisc (5)

Druk:

Variograph Druck- und Vertriebs GmbH, Bad Liebenwerda

Wydanie:

2. wydanie, 2009

Niniejsze pismo wydane zostało w ramach działań PR Rządu Krajowego Hesji. Zabrania się używania go przez partie polityczne, kandydatki oraz kandydatów w wyborach, asystentki oraz asystentów w wyborach w trakcie kampanii wyborczej, w celach prowadzenia kampanii wyborczej. Dotyczy to wyborów do parlamentów krajów związkowych, wyborów do Bundestagu oraz wyborów komunalnych. Jako nadużycie traktowane będzie zwłaszcza rozdawanie pisma na imprezach przedwyborczych, w punktach informacyjnych partii oraz umieszczanie wewnątrz pisma lub naklejanie na nim informacji dotyczących partii politycznych lub materiałów reklamowych. Zakazane jest także przekazywanie pisma osobom trzecim w celach prowadzenia kampanii wyborczej. Także bez czasowego odniesienia do nadchodzących wyborów nie wolno wykorzystywać pisma w sposób, który może być zinterpretowany jako opowiedzenie się Rządu Krajowego Hesji po stronie poszczególnych grup politycznych.